

Promotor: dr hab. Aldona Wiktorska- Święcka prof. Uniwersytetu Wrocławskiego

Promotor pomocniczy: dr hab. Małgorzata Michalewska-Pawlak

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

mgr Wojciech Mucha

(Współ)zarządzanie w wybranych gminach Legnicko - Głogowskiego Okręgu Miedziowego po 2004 roku w świetle koncepcji rozwoju lokalnego.

Proces współzarządzania zmienia obszar polityki publicznej, gdzie państwo nie jest już głównym i wyłącznym podmiotem kształtującym rozwój lokalny. Dlatego też problematyka związana ze współzarządzaniem to temat, który jest poruszany w licznych publikacjach naukowych z różnych dziedzin. Szczególnie w ostatniej dekadzie jest często podejmowanym tematem przez badaczy reprezentujących różne dziedziny oraz dyscypliny naukowe. Dla politologa istotnym aspektem w zakresie zgłębiania procesów współzarządzania jest sposób sprawowania władzy przez osoby, które są odpowiedzialne za zarządzanie gminą, w tym w szczególności w kontekście sposobu podejmowania i realizacji decyzji przy udziale różnych podmiotów. W zakres rozważań dotyczących współzarządzania wpisuje się przedłożona dysertacja.

Jej podstawowym problemem badawczym jest analiza stopnia zaawansowania procesów współzarządzania w wymiarze lokalnym. Został on zawężony do Polski w okresie po roku 2004, czyli formalnego nabycia pełnego członkostwa w strukturach unijnych. Rozważania zawarte w pracy wpisują się w koncepcje rozwoju lokalnego i koncentrują się na weryfikacji ich przełożenia na praktykę instytucjonalną w Legnicko-Głogowskim Okręgu Miedziowym. Zakrojony obszar badawczy jest istotny ze względu na bogactwo zasobów miedzi oraz innych pierwiastków, których obecność wpływa na rozwój Legnicko-Głogowskiego Okręgu Miedziowego oraz wzmacnia udział społeczeństwa obywatelskiego we współzarządzaniu.

Przy tak sformułowanym problemie badawczym głównym celem badawczym dysertacji jest weryfikacja, na ile idea współzarządzania publicznego może stanowić alternatywę dla słabnącej samowystarczalności lokalnego samorządu gminy. Celem szczegółowym jest zrozumienie, czy podejście odwołujące się do współzarządzania publicznego może być koncepcją, która stanowi zabezpieczenie przed dezintegracją instytucji publicznych na szczeblu lokalnym, które muszą nadal spełniać swoją misję publiczną.

Głównemu celowi towarzyszy weryfikacja następujących tez:

- w lokalnych samorządach w Polsce nastąpiła istotna zmiana w zakresie dotychczasowych form organizacji i zarządzania; nastąpiło odejście od tradycyjnego modelu weberowskiej administracji;
- w aktualnych praktykach zarządzania pojawiają się nowe, dotychczas niespotykane w polskich warunkach rozwiązania, które spełniają standardy współzarządzania;
- w analizowanych studiach przypadków widoczne są niejednorodne mechanizmy zarządzania, które stanowią mieszkankę różnych koncepcji rozwoju lokalnego.

Przesłanki dla powyżej sformułowanych tez są następujące:

- integracja Polski z Unią Europejską miała znaczący wpływ na zmianę modelu rozwoju lokalnego;
- aktywność społeczności lokalnych, uczestniczących w rozwoju lokalnym, przejawia się w ich coraz większym zaangażowaniu w działalność różnych podmiotów (firm, organizacji pozarządowych, innych inicjatywach, również nieformalnych);
- aktualnym trendom w rozwoju lokalnym towarzyszy zwiększone zapotrzebowanie na partycypacyjne formy;
- konsultacje społeczne stają się coraz powszechniej stosowaną metodą przez władze publiczne i stanowią narzędzie interakcji ze społeczeństwem;
- idea współzarządzania publicznego komplikuje dotychczasowe procesy w praktyce funkcjonowania lokalnych samorządów;

Dodatkowo w dysertacji sformułowano odpowiedzi na poniższe pytania badawcze:

- dlaczego rozwój lokalny jest wysoce skomplikowany?
- dlaczego koncepcja współzarządzania publicznego ma swoje ograniczenia?
- dlaczego firmy, organizacje pozarządowe, inne podmioty mają wpływ na decyzje podejmowane przez samorząd?
- jak interpretowane jest zjawisko współzarządzania publicznego przez praktyków, kształtujących rozwój lokalny?
- dlaczego idea współzarządzania publicznego ma swoich zwolenników?
- dlaczego idea współzarządzania publicznego ma swoich przeciwników?
- czy istnieje inna droga rozwoju lokalnego zamiast koncepcji współzarządzania publicznego?
- dlaczego współzarządzanie publiczne może być odpowiedzią na ciągle komplikowanie się społeczeństwa, jak również jego organizacji?

Dysertacja składa się ze wstępu, czterech rozdziałów oraz zakończenia. We wstępie określono przedmiot oraz zakres badań, problem badawczy oraz metodę wykorzystaną podczas analizy naukowej. W rozdziale pierwszym przedstawiono koncepcje rozwoju lokalnego z

uwzględnieniem współzarządzania. W drugim rozdziale przedstawiono współzarządzanie w świetle wybranych dyscyplin oraz subdyscyplin naukowych. Rozdział trzeci ukazuje współzarządzanie rozwojem lokalnym w Polsce z uwzględnieniem procesu europeizacji. Czwarty rozdział pracy wskazuje na praktykę (współ)zarządzania w wybranych gminach Legnicko-Głogowskiego Okręgu Miedziowego. Jest to rozdział empiryczny, w którym zaprezentowany został model badawczy wraz z przedstawieniem uzyskanych wyników badań. W części badań empirycznych przebadano dwadzieścia dwa magistraty gmin Legnicko-Głogowskiego Okręgu Miedziowego. Natomiast trzy magistraty gmin nie wyraziły zgody na udział w badaniu. Wybrano Legnicko-Głogowski Okręg Miedziowy ze względu na potencjał zasobów naturalnych w postaci miedzi i innych wartościowych pierwiastków. Zwrócono uwagę na to, że powyższe bogactwa naturalne zwiększają możliwości ekonomiczne samorządów lokalnych, mogą przyczyniać się do szybszego rozwoju lokalnego. Tym samym proces współzarządzania i wynikające z niego elementy pozytywne, jak również elementy negatywne podczas przeprowadzonych badań powinny zostać zdiagnozowane. W zakończeniu podsumowano przedstawioną treść w pracy a następnie odzwierciedlono proces współzarządzania oraz etap, na jakim ten proces znajduje się.

W rozprawie wykorzystano literaturę zagraniczną oraz literaturę krajową. Literatura zagraniczna nie była ograniczona tylko do wybranego kraju. Kwerendy dokonywano systematycznie i starano się wykorzystywać każde nowe spostrzeżenie dotyczące procesu współzarządzania. Wykorzystana literatura była również zaczerpnięta z innych dziedzin naukowych niż nauki społeczne. Uzasadnieniem takiego podejścia jest to, iż koncepcja współzarządzania stanowi zainteresowanie różnych dziedzin naukowych.

W rozprawie wykorzystano podejście dedukcyjne, które polega na syntezy zjawisk ogólnych oraz powszechnie akceptowanych faktów oraz przedstawienie konkretnej rzeczywistości. W pracy wykorzystano również podejście indukcyjne w którym dokonano sformułowań ogólnych. Wykorzystano również analizę systemową a dokładniej konstrukcję modelu pojęciowego zjawisk politycznych w podjętym problemie badawczym jakim jest współzarządzanie.

Wykorzystane techniki badań empirycznych to przede wszystkim wywiad skategoryzowany według opracowanego wcześniej specjalnego kwestionariusza. Ten dobór techniki badawczej został dobrany ze względu na respondentów, którymi byli urzędnicy magistratów oraz ze względu na to aby uchwycić szczegółowe wypowiedzi.

W rozprawie przedstawiono jakość współzarządzania w obszarze Legnicko-Głogowskiego Okręgu Miedziowego. Określono przebieg tego procesu w poszczególnych gminach co ma charakter aplikacyjny. Kluczowe wnioski rozprawy wskazują na współzarządzanie jako proces, który jest w fazie początkowej. Ponadto wskazano na szereg współzależnych sieci, które tworzą proces współzarządzania.

Przedstawiona praca może być wykorzystana w dalszych badaniach naukowych przez politologów oraz socjologów ponieważ wskazuje na skomplikowany charakter społeczeństwa oraz innowacje wykorzystywane w polityce publicznej.

Ponadto praca może być również cenna dla praktyków wpływu społecznego oraz samorządowców, ponieważ opisane zostały w niej narzędzia, które są wykorzystywane we współzarządzaniu a przedstawione wyniki badań wskazują jak opisane narzędzia oraz w jakim stopniu zostały wykorzystane przez gminy Legnicko-Głogowskiego Okręgu Miedziowego.

Praca ukazuje praktyczny wymiar współzarządzania co wydaje się być cenne z uwagi na początek powyższej praktyki w Polsce.

Słowa kluczowe:

Governance – współzarządzanie - rozwój lokalny – europeizacja – gmina – wspólnota - partycypacja w zarządzaniu rozwojem lokalnym - strategię rozwoju lokalnego

20.08.2018

Wojciech Miel